2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.2024 INSC 55

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਜੋਸ਼ੀ

ਬਨਾਮ

ਕੁੰਤਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਚੰਦਰ ਜੋਸ਼ੀ @ ਕੁੰਤਲ ਵਿਸਾਂਜੀ ਸ਼ਾਹ

(2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 934) 24 ਜਨਵਰੀ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, *ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਿਛਲੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ:

ਹੋਲਡ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਨਵਰੀ, 2011 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਇਹ ਜੋੜਾ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 19.02.2011 ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕਠੇ ਰਹੇ-ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ 9, ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋੜੇ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 142(1)। [ਪਾਰਾ 11, 12, 15, 16_____

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸ਼ਿਲਪਾ ਸੈਲੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਵਰੁਬਨ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, [2023] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 165: (2023) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 544- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਸੁਖੇਂਦੂ ਦਾਸ ਬਨਾਮ. ਰੀਟਾ ਮੁਖਰਜੀ, (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 632; ਸਮਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਜਯਾ ਘੋਸ਼, [2007] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 428: (2007) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 511 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣਾ; ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ; ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਜੋੜੇ; ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਦਿੱਖ; ਵਿਆਹ ਦਾ ਭੰਗ: ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142(1)।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 934।

2019 ਦੇ ਐਫ.ਸੀ.ਏ ਨੰਬਰ 162 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.06.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਧਨੰਜੈ ਭਾਸਕਰ ਰੇਅ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਫੈਰੀ ਅਪੀਲ 24.06.2021 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ 2019 ਦੀ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 162 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਅੱਠ ਸਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 05.01.2004 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਜਨਮ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ।

[2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਚੰਦਰ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ. ਕੁੰਤਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਚੰਦਰ ਜੋਸ਼ੀ @ ਕੁੰਤਲ ਵਿਸਾਂਜੀ ਸ਼ਾਹ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 21.05.2010 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿੱਠ ਅਤੇ ਮੋਢੇ ਦੇ ਦਰਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਬੂਟੀ ਐਲਰਜੀ ਕਾਰਨ, ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮੰਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜੋੜਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ 29.01.2011 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਇਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 20.02.2011 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਰੈਂਟਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਹਿਵਾਸ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰਤਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

4. ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਰਵਿਰੋਧ ਰਿਹਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਉਚਿਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਸਿੱਖਿਅਤ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ.

7. ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

8. 21.01.2022 ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

9. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਧਨੰਜੇ ਭਾਸਕਰ ਰੇ, ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘੋਖਿਆ ਹੈ।

10. ਸ਼੍ਰੀ ਧਨੰਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਿਛਲੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਿਵਾਦ ਰਹਿਤ ਸਬੂਤ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, "ਸੁਖੇਦੂ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰੀਟਾ ਮੁਖਰਜੀ" ਅਤੇ "ਸਮਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਜਯਾ ਘੋਸ਼[2]" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

11.ਰਿਕਾਰਡ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ, 2009 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋੜੇ ਨੂੰ 21.05.2010 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਮੰਦੀ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਜਨਵਰੀ, 2011 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਜੋੜਾ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 19.02.2011 ਤੱਕ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਪਰਕ

ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ

---

1 (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 632

2 (2007) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 511

ਵੱਖਰਾ ਪਰਿਵਾਰ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ।

12. ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤਹਿਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਦਾਲਤੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। "ਸ਼ਿਲਪਾ ਸੈਲੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਵਰੁਬਨ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ' ਲਈ 'ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ' ਕਰਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਮੁੱਦਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

14. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਲਪਾ ਸੈਲੇਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਰਾਂ 33 ਅਤੇ 42 (iii):

"**33**. ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ

ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ 'ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਰਨ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੱਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੈ

(2023) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 544

ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਾਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ; ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸਹਿ-ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ; ਕੀ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਜਾਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੁਆਰਾ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਦਿ। ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ. ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਬਾਕੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਕਿਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਪਤਨੀ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਗੁਜਾਰੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਹਿਤਿਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹਾਂਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

42 (iii) ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ?

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 'ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ' ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

15. ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਫਰਵਰੀ, 2011 ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋੜੇ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ

ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 05.01.2004 ਨੂੰ ਸੰਪੰਨ ਹੋਏ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE